

*Kaikki
kauniit
hevokset*

wsoy

KAIKKI KAUNIIT HEVOSET

CORMAC MCCARTHY

Kaikki
kauniit hevokset

RAJATRILOGIA I

Suomentanut Kaijamari Sivill

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Suomentaja kiittää Taiteen edistämiskeskusta tuesta,
Satu Ekmania avusta espanjankielisten ilmausten suomentamisessa
sekä kustannustoimittaja Alice Martinia.

Englanninkielinen alkuteos
All the Pretty Horses

© Cormac McCarthy 1992
Suomennoksen © Kaijamari Sivill ja WSOY 2014

ISBN 978-951-0-40277-1
PAINETTU EU:SSA

I

KYNTTILÄNLIEKKI ja kynttilänliekin kuva korkeassa peilissä heilahtivat ja oikenisivat kun hän astui eteiseen ja uudestaan kun hän sulki oven. Hän riisui hattunsa ja meni hitaasti peremmälle. Lattialaudat narisivat saappaan alla. Hän seisoi mustapukuisena tummassa peilissä, missä liljat kaartuivat kalvaina hoikassa kristallimaljakossaan. Kylmän eteisen seinillä hänen takanaan, hämärässä puolipaneelin yläpuolella ja kehyksissään lasin alla, riippuivat muotokuvat esivanhemmista jotka hänelle olivat vain hämärästi tuttuja. Hän katsoi valunutta kynttilänpätkää. Hän painoi peukalonjälkensä tammiviilulle kertyneeseen lämpimään vahaan. Viimein hän katsoi kasvoja ruumisliinan laskosten seassa, vajonneita ja riutuneita, katsoi kellertyneitä viiksiä, paperinohuita silmäluomia. Se ei ollut nukkumista. Se ei ollut nukkumista.

Ulkona oli pimeää ja kylmää eikä tuulta. Jossain kaukana mölisi vasikka. Hän seisoi hattu kourassa. Tuolla lailla eteläisissä tukkaa kammannu, hän sanoi.

Sisällä talossa ei kuulunut muuta kuin kellon tikitys salin takanreunukselta. Hän meni ulos ja sulki oven.

Pimeää ja kylmää eikä tuulta ja maailman itäisellä laidalla orastava kaita harmaan riutta. Hän käveli aukealle preerialle ja seisahtui hattu kourassa kuin anoja heitä kaikkia peittävän pimeyden edessä ja seisoi siinä pitkän aikaa.

Lähtöä tehdessään hän kuuli junan. Hän pysähtyi ja jäi odottamaan sitä. Hän tunsu sen jalkojensa alla. Se työnnytti idästä kuin jokin nousevan auringon irstas kiertolainen ulvoen ja mylvien kaukaisuudessa etulyhdyn pitkä valo-kiila takkuista mesquitepensaikkoo viistäen ja nostaen yöstä viivasuoraa etuajo-oikeutta piirtävän loputtoman aitalinjan ja niellen piikkilangan tolppa tolppalta maili maililta takaisin perässään avautuvaan pimeään missä veturin savu hiljakseen hälveni valjuna vaalenevaan taivaanrantaan ja ääni tuli jäljessä ja hän seisoi ohikiitävässä maantärinässä hattu yhä kourassa katselemassa kunnes se oli poissa. Sitten hän kääntyi ja meni takaisin taloon.

Lieden ääressä seisova nainen kohotti katseensa hänen tullessaan ja katsoi hänen pukuaan ja häntä kiireestä kantapäähän. Buenos días, guapo, nainen sanoi.

Hän ripusti hattunsa ovenpielen naulaan öljykangastakkien ja huopapusakoiden ja valjastarpeiden sekaan ja tuli lieden ääreen kaatamaan kahvia ja vei kupin pöytään. Nainen avasi uuninluukun ja otti uunista pellillisen leipomiaan pullia ja pani yhden lautaselle ja toi sen pojan eteen voiveitosen kera ja sipaisi pojan takaraivoa kädellään ennen kuin palasi lieden ääreen.

Kiitos kun sytytit kynttilän, poika sanoi.

Cómo?

La candela. La vela.

No fui yo, nainen sanoi.

La señora?

Claro.

Ya se levantó?

Antes que yo.

Hän joi kahvin. Ulkona oli jo hailakkaa valoa ja Arturo oli tulossa talolle päin.

HAUTAJAISISSA HÄN näki isänsä. Seisomassa yksinään aidan vieressä kapean sorakäytävän toisella puolen. Kerran isä lähti käväisemään kadulla autossaan. Sitten tuli takaisin. Aamupäivällä oli alkanut tuulla pohjoisesta ja ilmassa lentävän pölyn mukana vihmoi lunta ja naiset pitelivät kiinni hatuistaan. Hautapaikalle oli pystytetty katos mutta satoi vaakasuoraan eikä siitä ollut mitään hyötyä. Kangas paukkui ja lepatti ja saarnamiehen sanat hävisivät tuuleen. Kun seremonia oli ohi ja surijat nousivat istumasta, kangastuolit lähtivät poukkoilemaan hautapaasien sekaan.

Illalla hän satuloi hevosensa ja lähti ratsastamaan talosta länteen. Tuuli oli laantunut ja oli kylmää ja hänen edessään verenpunaisten pilviriuttojen alla oli soikea aurinko punaisena kuin veri. Hän ratsasti sinne missä aina mieluiten ratsasti, missä vanhan komanssitien läntinen haara tuli pohjoisen puolelta Kiowan piirikunnasta ja kulki ranchin läntisimmän kolkan läpi etelään hennosti erottuvana urana Conchojoen pohjoisen ja keskimmäisen haaran välissä leviävällä alavalla preerialla. Ratsasti hetkenä jolloin aina mieluiten ratsasti, kun varjot olivat pitkiä ja ikivanha tie muotoutui hänen eteensä viistossa ruusunpunaisessa valossa kuin uni menneisyydestä jossa kirjavat hevoset ja kadonneen kansakunnan ratsastajat tulivat pohjoisesta kasvot kalkittuna ja pitkät hiukset palmikoituna ja joka mies aseistettuna sotaan joka oli heidän elämänsä ja naiset ja lapset ja naiset lapset rinnoillaan kaikki verivalan sitomina ja yksin verellä lunastettavina. Pohjoistuulella heidät kuuli, hevoset ja

hevosten hengityksen ja hevosten raakanahkaan kääriyty ka-
viot ja keihäiden kalinan ja hiekassa jättiläiskäärmeen lail-
la raahautuvat purilaat ja villihevosten selässä nuoret pojat
alastomina ja reippaina kuin sirkusratsastajat ajamassa villi-
hevosiä edellään ja koirat hölköttämässä kieli ulkona ja or-
jat perässä jalan, puolialastomina ja raskaasti kuormattuina,
ja kaiken yllä kuuli hiljaisena soivan matkalaulun jota ratsas-
tajat lauloivat ratsastaessaan, ja vaimean koraalin säestyksel-
lä kansakunta ja kansakunnan haamu kulkivat kivierämaan
halki kohti pimeää kantaen kaikesta historiasta ja muistista
eksynyttä graalia joka oli heidän ohikiitävän ja väkivaltaisen
maallisen elämänsä summa.

Hän ratsasti ja aurinko värjäsi hänen kasvonsa kuparilla
ja lännestä puhalsi punainen tuuli. Hän kääntyi vanhaa sota-
polkua etelään ja ratsasti matalan mäen harjalle ja laskeu-
tui satulasta ja pudotti ohjat kädestään ja käveli harjanteen
reunalle ja seisautui kuin mies joka on tullut jonkin loppuun.

Varvikossa oli vanha hevosenkallo ja hän kyykistyi otta-
maan sen ja käänteli sitä käsissään. Hauras ja hapertunut.
Paperinvalkoinen. Hän kyykötö viistossa valossa sitä katsel-
len, sen pilakuvahampaat harottivat löyhinä. Kalloluiden lii-
tokset kuin resuista hitsaussaumaa. Hiekka virtasi vaimeana
aivokopassa kun hän käänteli sitä.

Hevosissa hän rakasti sitä mitä ihmisissäkin, verta ja ve-
ren lämpöä joka niitä liikutti. Palavasydämissä kohdistui hän-
nen kunnioituksensa ja kiintymyksensä ja kaikki mitä hän
elämältä toivoi ja niin olisi aina oleva eikä koskaan miten-
kään muuten.

Hän ratsasti takaisin pimeässä. Hevonen joudutti askelei-
taan. Päivän viime valo levisi hitaana viuhkana hänen taak-
seen tasangolle ja vetäytyi pian viilenevänä sinisenä varjo-
na alas maailman laidoilta ja karhean mustan pensaikon kyl-

mästä hämärästä erottui lintujen viime viserrys. Hän ylitti taas vanhan tienpohjan ja hänen oli käännettävä hevosensa tasangolle ja kotiin päin, mutta soturit jatkoivat matkaansa siinä pimeydessä joksi he olivat tulleet, kalisivat ohii aineettomina kivikautisine sotaneuvoineen ja veren ja kaipuun lauluneen kohti etelää ja Meksikoa.

TALO OLI RAKENNETTU kahdeksantoistasataa seitsemänkymmentäkaksi. Seitsemänkymmentäseitsemän vuotta myöhemmin hänen isoisästään tuli vasta ensimmäinen talossa kuollut mies. Muut jotka olivat siinä eteisessä vainajina maanneet oli kannettu sinne veräjän päällä tai vankkurinpressuun käärittynä tai tuotu raakalautaiseen mäntyarkkuun pakattuna niin että kuski oli seissyt ovelta rahtikirja kourassa. Ne jotka ylipäätään oli tuotu. Useimpien kuolemasta oli ker-tonut vain kuulopuhe. Kellastunut sanomalehden palanen. Kirje. Sähke. Alkuperäinen ranchi oli ollut Fisher-Millerin maalahjoituksesta vanhassa Meusebachin maanmittauksessa lohkaistu kahdentuhannen kolmensadan eekkerin ala, alkuperäinen talo kepeistä ja risuista punottu yhden huoneen maja. Elettiin vuotta tuhatkahdeksansataakuusikymmentäkuusi. Samana vuonna ajettiin ensimmäisen kerran karjaa sil-loisen Bexarin piirikunnan ja ranchin pohjoispään läpi aina Fort Sumneriin ja Denveriin asti. Viiden vuoden päästä hänen isoisoisänsä lähetti sitä kautta kuusisataa härkää ja rahoilla hän rakensi talon ja siihen mennessä ranchin pinta-ala oli jo kahdeksantoistatuhatta eekkeriä. Vuonna kahdeksantoistasataa kahdeksankymmentäkolme vedettiin ensimmäiset piikkilanka-aidat. Vuoteen kahdeksankymmentäkuusi mennessä biisonit olivat hävinneet. Samana talvena karjan keskuudessa kävi paha kato. Vuonna kahdeksankymmentäyhdeksän lakkautettiin Fort Concho.

Isoisä oli kahdeksasta veljeksestä vanhin ja ainut joka eli yli kaksikymmentäviisivuotiaaksi. Muut hukkuivat, ammuttiin, saivat hevosen kaviosta. Menehtyivät tulipaloissa. Näytti etteivät he pelänneet mitään muuta kuin kuolemista omaan sänkyyn. Viimeiset kaksi saivat surmansa Puerto Ricossa tuhatkahdeksansataakahdeksankymmentäyhdeksän ja sinä vuonna isoisä meni naimisiin ja toi morsiamen kotitilalleen ja varmaankin kulki pihalla ja katseli tiluksiaan ja pohdiskeli pitkään Jumalan tarkoituksia ja esikoisoikeutta. Vielä silloinkaan kun vaimo kaksitoista vuotta myöhemmin menehtyi influenssaepidemiassa heillä ei ollut lasta. Vuoden päästä hän nai vaimovainajansa vanhemman sisaren ja vuotta myöhemmin syntyi pojan äiti ja siihen jäivät syntymät. Gradyn nimi haudattiin vanhan miehen mukana sinä päivänä kun pohjoistuuli puhalsi puutarhatuolit pitkin hautausmaan kuollutta ruohoa. Pojan nimi oli Cole. John Grady Cole.

HÄN TAPASI ISÄNSÄ St Angelus -hotellin aulassa ja he kävelivät Chadbourne Streetiä Eagle Cafehen ja istuutuivat loosiin kahvilan perälle. Muutamissa pöydissä juttelu taukosi heidän tullessaan sisään. Jokunen mies nyökkäsi isälle ja yksi tervehti häntä nimeltä. Tarjoilijatar puhutteli kaikkia pojuiksi. Hän otti tilauksen ja flirttaili pojalle. Isä otti tupakat esiin ja sytytti yhden ja pani askin ja 3. jalkaväkirykmentin Zippo-sytyttimen päällekkäin pöydälle ja nojautui selkänojaan ja poltteli tupakkaa ja katsoi häntä. Hän kertoi että hänen setänsä Ed Alison oli mennyt kättelemään pappia kun hautajaispuheet oli pidetty ja molemmat olivat pidelleet hattujaan ja nojanneet tuuleen kolmenkymmenen asteen kulmassa kuin vaudevillekoomikot kun kangaskatos lepatti ja tempoili heidän ympärillään ja hautaustoimiston pojat ryntäilivät nurmikolla tuolien perässä, ja setä oli no-

jautunut lähelle saarnamiehen naamaa ja huutanut että olipa hyvä että hautajaiset oli pidetty jo aamusta kun puhalsi siihen malliin että illaksi saattoi vielä äityä oikein tuulemaan.

Isä nauroi hiljaa. Sitten hän sai yskänpuuskan. Hän ryyppäsi vettä ja poltteli tupakkaa ja pudisteli päätään.

Buddy kun tuli takaisin pohjosesta niin se kertoi että keran siellä lakkasi tuulemasta ja kaikki kanat kellahti nurin.

Tarjoilijatar toi kahvin. Ole hyvä, poju, hän sanoi. Teidän tilaukset on valmiit ihan kohta.

Se on lähteny San Antonioon, poika sanoi.

Ei se ole sulle mikään se.

Äiti.

Tiesin joo.

He joivat kahvia.

Mitä meinaat tehdä?

Missä asiassa?

Missään asiassa.

Äiti voi mennä minne tahtoo.

Poika katsoi isäänsä. Sinun ei pitäs polttaa, hän sanoi.

Isä mutristi suuta ja rummutti pöytää sormillaan ja katsoi poikaa. Sitten ku tulen sulta kysymään mitä minun pitäs tehdä niin tiiät että oot tarpeeksi vanha neuvomaan, hän sanoi.

Selvä.

Tarvitko rahaa?

En.

Hän katseli poikaa. Kyllä sinä pärjää, hän sanoi.

Tarjoilijatar toi annokset, pihviä ja kastiketta ja perunoi-ta ja papuja paksuilla posliinilautasilla.

Haen teille leipää.

Isä tunki lautasliinan paidankaulukseen.

En minä itestäni ole huolissaan, poika sanoi. Saanko sen verran sanoa?

Isä otti veitsen ja leikkasi pihviä. Joo, hän sanoi. Sen ver-
ran saat sanoa.

Tarjoilijatar toi sämpyläkorin ja jätti sen pöytään ja meni
pois. Syötiin. Isä ei syönyt juuri mitään. Vähän ajan päästä
hän työnsi lautasen kauemmas peukalolla ja kaivoi tupakka-
askin esiin ja otti toisen tupakan ja napautti sitä sytyttimeen
ja pani sen suuhun ja sytytti.

Saat sanoa ihan mitä sulla on mielessä. Jumaliste. Saat
nalkuttaa polttamisesta jos mieli tekee.

Poika ei vastannut.

Kyllä kai sinä sen tiiät etten minä sitä halunnu?

Joo. Tiiän minä.

Pidätkö Roscosta hyvää huolta?

Sillä ei oo ratsastettu.

Mitä jos mentäs lauantaina.

Okei.

Ei tartte lähteä jos sulla on muuta tekemistä.

Ei mulla mitään tekemistä ole.

Isä poltti, poika katseli isää.

Ei tartte jos et halua, isä sanoi.

Haluan minä.

Voitteko te Arturon kanssa lastata kampeet ja hakea mi-
nut täältä kaupungista?

Joo.

Mihin aikaan?

Mihin aikaan nouset?

Minä nousen kyllä.

Tullaan kaheksalta.

Oon jalkeilla.

Poika nyökkäsi. Hän söi. Isä katseli ympärilleen. Kenen-
kähän puheille täällä pitää yrittää että sais kahvia, hän sanoi.

HE OLIVAT RAWLINSIN kanssa riisuneet hevosilta satulat ja päästäneet hevoset vapaaksi pimeään ja loikoilivat satula-huovilla satulat päänalusina. Ilta oli kylmä ja kirkas ja nuotiosta kohoavat kipinät kisasivat kuumina ja punaisina tavaalla tähtien seassa. He kuuluivat rekat valtatieltä ja näkivät kaupungin valojen heijastuvan erämaasta viidentoista mailin päässä pohjoisessa.

Mitä meinaat tehdä? Rawlins kysyi.

En tiä. En mitään.

En tajua mitä kuvittelet. Kaveri on sua kaks vuotta vanhempi. Oma auto ja kaikki.

Siinä jätkässä ei oo mitään. Ei oo koskaan ollu.

Mitä tyttö sanoi?

Ei se mitään sanonu. Mitä se nyt sanos? Tässä mitään sanottavaa ole.

No en kyllä tajua mitä kuvittelet.

Minä mitään kuvittele.

Meetkö lauantaina?

En.

Rawlins otti tupakat paidantaskusta ja nousi istumaan ja otti nuotiosta kekäleen ja sytytti sätkän. Hän poltteli. En antas tytön päästä niskan päälle, hän sanoi.

Hän karisti tupakasta tuhkat saappaankantaa vasten.

Ei se ole sen arvon. Ei ykskään niistä oo.

Hän ei vastannut hetkeen. Sitten hän sanoi: Kyllä on.

Kotiin päästyään hän suki hevosen ja pani sen talliin ja meni sisälle keittiöön. Luisa oli mennyt nukkumaan ja talossa oli hiljaista. Hän kokeili kahvipannun kylkeä kädellään ja otti kupin ja kaatoi kahvia ja meni keittiöstä eteiseen.

Hän astui isoisänsä työhuoneeseen ja meni pöydän ääreen ja sytytti lampun ja istahti vanhaan tammiseen toimistotuoliin. Kirjoituspöydällä oli messinkikalenteri jonka päivämäärä vaih-

tui kun sitä kallisti. Se näytti edelleen syyskuun kolmattatoista. Tuhkakuppi. Lasinen paperipaino. Muistiinpanovihko jonka kannessa luki Palmerin rehu ja toimitus. Äidin lukioaikainen valmistujaiskuva kapeissa hopeakehyksissä.

Huoneessa haisi vanha sikarinsavu. Hän kurotti sammuttamaan pienen messinkilampun ja istui pimeässä. Etupihan ikkunasta näkyi pohjoiseen kaartuva tähtien valaise- ma preeria. Idästä länteen liikkuvien tähtikuvioden ikeenä vanhojen lennätinpylväiden mustat ristit. Isoisä oli väittänyt että komanssit katkoivat lennättimen lankoja ja pleissasivat ne taas yhteen hevosenjouhilla. Hän nojasi tuolinselkään ja nosti saappaat ristiin pöydälle. Pohjoisella taivaalla salamo- i, neljäkymmenen mailin päässä. Eteisen toisella puolella sa- lissa kello löi yksitoista.

Äiti tuli portaita alas ja seisahtui työhuoneen ovensuu- hun ja sytytti valot seinäkatkaisijasta. Hän oli aamutakkisil- laan ja puristi käsivarsiaan rintaa vasten, kyynärpäät kämme- nissä. Poika katsoi häntä ja katsoi taas ikkunasta.

Mitä sinä teet? äiti kysyi.

Istun.

Hän seiso- i siinä aamutakkisillaan pitkään. Sitten hän kääntyi ja palasi käytävää pitkin ja nousi portaat. Kun hän- nen ovensa kuului sulkeutuvan poika nousi ja sammutti valot.

Lämpimiä päiviä oli vielä muutama ja iltapäivisin he istui- vat toisinaan isän kanssa hotellihuoneen valkoisilla rottinki- kalusteilla avoimen ikkunan ääressä ja ohuet virkatut verhot hulmusivat sisälle ja he joivat kahvia ja isä kaatoi omaan kah- viinsa tilkan viskiä ja siemaili kupistaan ja tupakoi ja katseli alas kadulle. Kadun varteen oli pysäköity öljykenttien etsijöiden autoja jotka näyttivät siltä kuin olisivat käyneet sota-alueella.

Jos sulla olis rahaa niin ostaisitko sen? poika kysyi.

Mulla oli rahaa enkä ostanut.

Ai armeijasta jälkikäteen maksettuja tienestejä?

Ei. Myöhemmin.

Paljonko oot enimmillään voittanu?

Sinun ei tarte tietää. Opit pahoille tavoille.

Mitä jos toisin sakkilaudan joku iltapäivä?

Ei mulla riitä kärsivällisyys pelaamiseen.

Riittää sinun kärsivällisyys pokeriin.

Se on eri asia.

Mikä siinä on erilaista?

Raha.

He istuivat.

Tuolla on vielä paljon rahaa maassa, isä sanoi. Se I C Clarkin ykkönen mikä löytyi viime vuonna oli iso lähde.

Hän hörppäsi kahviaan. Hän ojensi kätensä ja otti tupakat pöydältä ja sytytti yhden ja katsoi poikaa ja sitten taas alas kadulle. Vähän ajan päästä hän sanoi:

Voitin kaksytkäkuustuhatta kahenkymmenenkahen tunnin pelissä. Viimesessä potissa oli neljä tonnia ja kolme miestä. Kaks poikaa Houstonista. Voitin aidoilla kuningatar-kolmosilla.

Hän kääntyi katsomaan poikaa. Poika istui kuppi puoli-matkassa huulille. Hän kääntyi katsomaan taas ulos ikkunas-ta. Mulla ei ole siitä senttiäkään, hän sanoi.

Mitä minun sinun mielestä pitäis tehdä?

Ei sulla taida olla paljon tehtävissä.

Puhutko äitille?

En minä sille voi puhua.

Voisit sinä sille puhua.

Viimeksi me on puhuttu San Diegossa Kaliforniassa vuonna nelkytäkaks. Ei se äitis vika ole. Minä en oo sama mies ku ennen. Tykkäisin ajatella että oon. Mutta kun en oo.

Olet sinä sisältä. Sisimmässä oot.

Isä yski. Hän joi kupistaan. Vai sisimmässä, hän sanoi.

He istuivat pitkän aikaa.

Äitis on siellä jossain näytelmässä.

Joo. Tiiän.

Poika ojensi kätensä ja otti hatun lattialta ja laski sen polvelle. Pitää tästä lähteä, hän sanoi.

Kyllä kai sinä tiität että ukko oli minusta hieno mies.

Poika katsoi ikkunasta. Joo, hän sanoi.

Et nyt rupea itkemään siinä.

En rupea.

Älä sitten.

Ei antanu koskaan periksi, poika sanoi. Sanoi mullekin että periksi ei pidä antaa. Sano että hautajaisia ei järjestetä ennen ku on jotaki haudattavaa, jos ei muuta niin ees tuntolevy. Muut meinasi jo antaa sinun vaatteet pois.

Isä hymyili. Ihan sama vaikka oisivat antaneetki. Saappaat oli ainoot mitkä enää kotiin palattua oli sopivan kokoset.

Se aatteli koko ajan että te meette vielä takasin yhteen.

Niin, niinhän se aatteli.

Poika nousi ja pani hatun päähän. Pitää tästä lähteä, hän sanoi.

Se joutu tappeluihin äitis puolesta. Vielä vanhana miehenäkin. Jos vaan joku sanoi sen työstä jotain. Jos se sattui kuulemaan. Se ei ollu enää oikein arvokasta.

Pitää lähteä.

No niin.

Hän laski jalat alas ikkunalaudalta. Lähen saattamaan. Pitää hakea lehti.

He seisoivat laatoitetussa aulassa sen aikaa kun isä silmäili otsikot.

Miten Shirley Temple voi olla ottamassa avioeroa? hän kysyi.

Hän kohotti katseensa. Kaduilla talven alkava iltahämärä. Voisin käydä parturissa, hän sanoi.

Hän katsoi poikaa.

Minä tiän miltä sinusta tuntuu. Minusta tuntuu samalta.

Poika nyökkäsi. Isä vilkaisi taas lehteä ja taitteli sen.

Isossa kirjassa sanotaan että hiljaiset perivät maan ja niin voi hyvinki olla. Mikään vapaa-ajattelijä minä en oo, mutta sanonpa yhen asian. En oo likimainkaan vakuuttunut että se ois erityisen hyvä juttu.

Hän katsoi poikaa. Hän otti takintaskustaan avaimen ja antoi sen pojalle.

Mee vielä yläkertaan. Siellä on kaapissa jotakin sulle kuuluvaa.

Poika otti avaimen. Mitä siellä on? hän kysyi.

Yksi juttu vaan jonka sulle hommasin. Aioin antaa sen joululahjaksi mutta oon kyllästynyt kompastelemaan siihen.

Selvä.

Ja muutenkin näyttää että tarttet vähän piristystä. Jätä avain tiskille kun tuut alas.

Selvä.

Nähdään.

Okei.

Hän ajoi hissillä takaisin ylös ja kulki käytävää ja pani avaimen lukkoon ja astui sisään ja meni kaapille ja avasi sen. Lattialla kahden saapasparin ja likaisen paitakasan seassa oli upouusi Hamley Formfitter -satula. Hän nosti sen sarvesta ja sulki kaapinoven ja kantoi satulan sängyn luo ja heilautti sen sängylle ja jäi katselemaan sitä.

Jumalan pyssyt ja puukuulat, hän sanoi.

Hän jätti avaimen vastaanottoon ja keinahti ovista kadulle satula olalla.

Hän käveli South Concho Streetille asti ja heilautti satu-

lan eteensä maahan. Oli juuri tullut pimeä ja katuvalot olivat syttyneet. Ensimmäinen kohdalle osunut ajoneuvo oli Fordin A-mallinen kuormuri ja sen perä luisti kun se pysähtyi mekaanisilla jarruillaan ja kuski nojautui etupenkin yli ja veivasi ikkunaa vähän auki ja mylväisi viskinpolttamalla äänellä: Nakkaa kampeet lavalle, cowboy, ja nouse kyytiin.

Selvä, hän sanoi.

KOKO SEURAAVAN viikon satoi ja sitten selkeni. Sitten taas satoi. Sade takoi kovaa tasaista preeriaa armottomasti. Cristovalin maantiesilta jäi veden alle ja tie suljettiin. San Antoniossa tulvi. Hän ratsasti isoisän öljykangastakki yllään Alician laitumelle missä eteläpuolen aita oli ylintä lankaa myöten veden alla. Redbo tuijotti karjaa valjusti. Hän puristi hevosen kupeita saappaankantojen väliin. Alahan mennä, hän sanoi. En tykkää tästä yhtään enempää kuin sinäkään.

Kun äiti oli poissa hän söi Luisan ja Arturon kanssa keittiössä. Joskus iltaisin ruuan jälkeen hän lähti kävelemään tietä ja meni peukalokyydillä kaupunkiin ja kuljeskeli kaduilla tai seisoi hotellin edessä Beauregard Streetillä ja katsoi viidennen kerroksen huonetta jossa isän hahmo tai isän varjo kulki läpi-kuultavien ikkunaverhojen takana ja kääntyi ja kulki toiseen suuntaan niin kuin rautalevystä tehty karhu ampumaradalla, vain hitaampana, laihempana ja tuskastuneempana.

Kun äiti tuli syötiin taas ruokasalissa, he kaksi pitkän pähkinäpuupöydän vastakkaisissa päissä ja Luisa tarjoilemassa. Hän kantoi viimeiset vadit pois ja kääntyi ovelta.

Algo más, señora?

No, Luisa. Gracias.

Buenas noches, señora.

Buenas noches.

Ovi sulkeutui. Kello tikitti. Hän nosti katseensa.

Mikset voi antaa ranchia minulle vuokralle?

Vai sinulle vuokralle.

Niin.

Enkö minä jo sanonut etten halua puhua siitä.

Tämä on uus aihe.

Ei ole.

Antaisin kaikki rahat sinulle. Voisit tehdä mitä huvittaa.

Vai kaikki rahat. Et tiedä yhtään mitä puhut. Rahaa ei ole.

Tilan tuotto on jo parikymmentä vuotta riittänyt juuri ja juuri kuluihin. Täällä ei ole sotien jälkeen ollut yhtä ainutta valkoista töissä. Sitä paitsi sinä olet kuudentoista, ei sinusta ole tilaa hoitamaan.

On minusta.

Älä puhu höpöjä. Sinun pitää käydä koulua.

Äiti pani lautasliinan pöydälle ja työnsi tuoliaan kauemmas ja nousi ja lähti huoneesta. Hän työnsi kahvikupin edestään. Hän nojasi tuolinselkään. Vastapäisellä seinällä senkin yläpuolella oli hevosia esittävä öljymaalauk. Siinä puolenkymmentä hevosta murtautui ulos paaluitauksesta hurjakkateisina ja pitkät harjat hulmuten. Ne oli jäljennetty kirjasta. Niillä oli pitkä andalusialaisen turpa ja naaman luista paljastui berberiveri. Muutamasta etummaisesta näkyi takapääkin, hyvä takapää, tarpeeksi vankka vaikka erotushevoselle. Ties vaikka Steeldustin verenperintöä. Mutta mikään muu oikein sopinut eikä yksikään hänen eläissään näkemänsä hevonen ollut niiden kaltainen ja kerran hän oli kysynyt isoisältä mitä hevosia ne oikein olivat ja isoisä oli nostanut katseensa lautasesta maalaukseen niin kuin ei olisi sitä ennen nähnytään ja sanonut että satukirjahevosia ja jatkanut syömistään.

HÄN NOUSI portaat puolikerrokseen ja löysi nimen Franklin oven kuviolasista puolikaaren muotoon kirjoitettuna ja hän.

Cormac McCarthy kauneimmillaan

John Grady on vasta kuudentoista kun kotitila Texasissa myydään ja hän lähtee kaverinsa Rawlinsin kanssa ratsain kohti Meksikoa etsimään uutta elämää. Nuoret miehet kohtaavat matkallaan ihmisen koko raakuuden ja jalouden ja oppivat että liian hyvä hevonen on vaaraksi – mutta ei niin suureksi kuin rakkaus.

McCarthy'n Rajatrilogian ensimmäisessä osassa tarina kaartuu jylhästi, ja Kaijamari Sivillin suomennos hehkuu samoissa väreissä.

”McCarthy'n proosarytmi lataa rajaseutujen erämaihin intohimoa, johon useimmilla kirjoittajilla ei riittäisi taitoa eikä uskallusta.”
– *Boston Globe*

Takakannen kuva iStock Päällys Martti Ruokonen

www.wsoy.fi 84.2 ISBN 978-951-0-40277-1

9 789510 402771